

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

Dr. Nijolė Bliūdžiuvienė

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

Tarptautinis mastas

1950 m. General report on the improvement of bibliographical services (*UNESCO*).

1977 m. Guidelines for the national bibliographic agency and the national bibliography (*UNESCO, IFLA*).

1998 m. The final recommendations of the International Conference on the National Bibliographic Services (*IFLA*).

2011 m. Valstybinė bibliografija skaitmeniniame amžiuje: patarimai ir naujos kryptys. (2009 m. anglų kalba, *IFLA*).

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

B. Bell metafora (1998).

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIŠMĖ

Elektroninių išteklių prieinamumas ir jų atspindėjimas nacionalinės bibliografijos ištekliuose. Kada galėsime pasakyti OK?

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

Nacionalinės bibliografijos išteklius

- ✓ išsamus sąrašas visų knygų, dokumentų, brošiūrų, serialinių leidinių ir kitos spausdintinės medžiagos, išleistos tam tikros šalies teritorijoje apibrėžtu laiko tarpu (1955);
- ✓ reguliariai skelbiama patikimų ir išsamių visos šalies nacionalinės produkcijos, arba vadinamųjų nacionalinės leidybos pramonės produktų, įrašų sandauga (1998);
- ✓ gali būti įvairios nacionalinės bibliografijos išteklių sklaidos formos, įskaitant ir elektroninę;
- ✓ nacionalinės bibliografinės apskaitos duomenys gali papildyti kitų šalių nacionalines bibliografijas arba tapti tarptautinių bibliografinių duomenų rinkinių dalimi;
- ✓ vis daugiau leidybos pramonės produktų kitomis nei gimtoji kalbomis ir rašmenimis bus registruojama nacionalinės bibliografijos tarnybos funkcijas atliekančiose institucijose.

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

Privalomasis egzempliorius

Užtikrina šalies kultūros ir intelektualio paveldo bei lingvistinės įvairovės išsaugojimą ir prieigą prie jos dabartiniams ir būsimiems vartotojams (*The final recommendations of the International Conference on the National Bibliographic Services, 1998*);

Nacionalinės kultūros ir intelektualio paveldo išsaugojimas yra aiškus viešasis interesas ir atsakomybė. Tai būtina daryti, kad būtų identifikuota „kolektyvinė atmintis“, užfiksuota nacionalinėje bibliografijoje ir tokiu būdu išsaugota. Privalomasis egzempliorius yra esminis elementas, siekiant šio tikslo (*Guidelines for legal deposit legislation, 2000*).

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

Nacionalinės bibliografijos išteklius gali būti:

- » šalies leidinių registras, sudaromas siekiant prisidėti prie šalies politinių ar kultūrinių uždavinių įgyvendinimo arba nacionalinės tapatybės palaikymo;
- » vienareikšmiškai identifikuojamas išsamus visų šalyje išleistos leidybinės produkcijos registras;
- » išsamus visų leidinių registras, skirtas statistikai;
- » išsamus visų leidinių registras, skirtas leidybos pokyčių stebėsenai;
- » specializuotas dalies šalyje išleistų svarbiausių leidinių sąrašas;
- » operatyvi informavimo paslauga apie šalyje išleistus leidinius;
- » šalies leidybos istoriją atspindintis registras.

NACIONALINĖS BIBLIOGRAFIJOS REIKŠMĖ

Nacionalinės bibliografijos vystymas pagal šalies galimybes ir išteklius

2015 m. Švedija duomenų vizualinis atvaizdavimas bei naratyvinis kontekstas;

2015 m. Vokietija pagal Kūrybinių bendrijų teisinį įrankį CC0 1.0 viešajam naudojimui pateikė per 4 mln. bibliografinių ir 11 mln. autoritetinių nacionalinės bibliografijos įrašų;

2016 m. Jungtinė Karalystė pagal Kūrybinių bendrijų teisinį įrankį CC0 1.0 viešajam naudojimui pateikė 3,1 mln. nacionalinės bibliografijos įrašų, apimančių spausdintines knygas, įskaitant monografinius visų laikų leidinius ir serialinius leidinius;

XXXX m. Lietuva?

Ačiū už dėmesį!

Dr. Nijolė Bliūdžiuvienė
Informacijos mokslų departamento direktorė
nijole.bliudziuviene@lnb.lt

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO
BIBLIOTEKA